

forskjellige Indtægter, der ganske vist kunne siges at tilkomme Staten, ere bleve ordnede ved Lov paa en saadan Maade, at de oppeberes af vedkommende Personer selv, uden at der gjøres videre Hebe og Rigtighed for dem, saa høve de ikke ind under denne Kategori, og det bedste Exempel, som kan anføres derfor, er hvad der stete med Hensyn til Justitsembedsmændene, hvor man i en Række af Aar volig fandt sig i, at en stor Del Indtægter slet ikke kom paa Finantsloven, førend man vel at mærke ved Lov tog Bestemmelse om en anden Ordning. Affurat det Samme foreligger her. Desfor man ved Lov vil foretage en saadan anden Ordning af dette Forhold, som dette Forslag gaar ud paa, saa vilde disse Indtægter naturligtvis komme ind paa Finantsloven, saa vilde de komme frem paa en saadan Maade, at de høve ind under Grundlovens § 48; men saalænge man ikke har gjort dette, blive de selvsjælgelig i den Stilling, hvori de hidtil have været. Naar den ærede Rigsdagsmand ikke kan begribe, hvorfor da ikke Præsterne i denne Henseende ville følge de forskjellige under Justitsministeriet hørende Embedsmænds Exempel, og hvad der skulde være Grunden til, at de ikke skulde kunne komme ind under den almindelige Lønningsmaade, og antydede, at det fra min Side skulde være sagt, at der var noget Rævenkende for dem i at modtage Pengebetaling, saa er det ganske vist ikke dette, der er Grunden. Jeg troede, at den ærede Rigsdagsmand var saa tilfærdig, bejendt med den Anskuelse — da den oftere har været forhandlet her — som ligger til Grund for den Opfattelse, at det ikke var ønskeligt at stille Præsterne saaledes som andre Embedsmænd; thi den er fremkommen ved saa mangfoldige Leiligheder, og den er i en bestemt Retning her i Salen og saa repræsenteret fra en vis Side, hvorfra den er kommen frem med stor Styrke. Man har anset Præsterne som Menighedens Lærere og i en vis Forstand som Menighedens Djenerer, saaledes knyttede til Menigheden selv, at dette Forhold til Staten kun maatte siges at være Noget, der var bevaret fra en tidligere Tid i en Retning, som man ikke saa let kunde løsrive sig fra, men som man i det Hele ikke ansaa for ønskelig. Saaledes har Opfattelsen af dette Forhold været, og jeg synes derfor, at det er urigtigt af den ærede Rigsdagsmand at ville søge en skjult og hemmelig Grund dertil; thi Grunden ligger saa klart og aabent for Dagen, som det er muligt, og det er virkelig meget ubegrundet overfor mig at ville finde den Grund, at man alligevel skulde søge at fastholde Begrebet om Kirkens Eiendom, thi det staar virkelig ikke i Forbindelse med den hele Opfattelse af Præsterne's Stilling, saaledes som den fra mangfoldige Sider er kommen frem. Hvad dernæst angaar Ordningen af Lønningsforholdene og de store Banfskeligheder, der ville frembyde sig, naar man forlader

en igjennem Aarhundreder dannet Tilstand omkring i Menighederne selv, hvor det altsaa er kommet saaledes frem, at det nu fra alle Sider er erkjendt, hvorledes det forholder sig, da er det jo af den Slags Banfskeligheder, som altid ville frembyde sig ved en Lønningslov; men det er paa ingen Maade, fordi Betalingen skal ske i Penge. Netop derfor er det, jeg med fuldkommen Sikkerhed kan udtale, at dersom man i Øvrigt skulde finde Eiendomsløsningen hensigtsmæssig og heldig, saa skal det ikke møde nogen Banfskelighed fra Kirkestyrelsens Side. Jeg skal ikke opholde mig lænere herved; det forekommer mig blot, at der kunde være Anledning til at gjøre den Slutningsbemærkning, at naar det ærede Medlem mente, at Kirkeministeren kunde gjøre, hvad han vilde, med Hensyn til de kirkelige Forholds Ordning, saa tror jeg, at han deri tager feil; det er paa ingen Maade Tilfældet, der er ganske vist en Begrænsning deri. Imidlertid vil jeg dog sige, at hvis det forholdt sig, som det ærede Medlem mente, saa synes jeg, at det maatte være paaførmelsesværdigt, at en Minister fra sin Side gjorde Sit til at bringe det dertil, at han paa en Maade kom ind under en Ordning, der ganske vist er forbunden med mange Besværligheder og Banfskeligheder for Ministeren selv. Den Hjælp har jeg dog baade for mit eget og min eventuelle Eftermands Vedkommende, at Tilstanden i saa Henseende vil blive meget besværlig for ham med Hensyn til denne Sag, idet der som sagt, paa ingen Maade kan siges at være en Ret tilstede for Ministeren. Jeg tror tværtimod, at der ved en saadan Ordning som den, der fra min Side oftere er omtalt, vilde opnaas adskillige meget væsentlige Goder, som man nu ikke kan skaffe tilveie. Det er derfor til Syvende og Sidst Menighedernes Interesse og alene deres Interesse, jeg har haft for Øie, naar jeg for mit Vedkommende har gjort, hvad der stod i min Magt, for at tilveiebringe en saadan Ordning.

J. A. Hansen: Den ærede Minister mente, at jeg kunde tale i en blidere Tone. Jeg troede ikke, at en saadan Uttring vilde komme fra ham, thi jeg antog, at han kjendte mig saa nøie, at han vidste, at ligesom han i Reglen lader sit Bid spille mod sine Modstandere og mangen Gang bringer Latteren paa sin Side, saaledes er det min Natur at tale alvorlig. Der ligger ingen som helst Bitterhed i, hvad jeg siger; men naar jeg fuldbelig af mit inderste Hjerte tager en Sag alvorligt, saa kommer jeg til at udtale mig stærkt og inderligt efter min Overbevisning om Sagen. Jeg vil gjerne indrømme og maa indrømme det, da jeg har hørt det udtale af Fleve, at det fra andre Sider kan faae Udseende af Bitterhed, men jeg forsikrer, at det ikke er nogen som helst Bitterhed, men en Hjælp af min alvorlige og indtrængende Overbevisning, der gjør, at jeg taler varmt